

Indkaldelse af artikelforslag

ENERGI

Energi har afgørende indflydelse på den tilstand, vi i dag finder kloden i. Dette temanummer udforsker de kulturelle, sociale og økologiske betydninger og konsekvenser af energiproduktion og -forbrug. Vi inviterer bidrag, som tager energiens fossile historie alvorligt og analyserer dens fortsatte relevans, mens vi også er interesserede i at adressere energiens (grønne) fremtid samt forskellige forestillinger om energiforbrug og -produktion.

Den antropologiske interesse for energi er ikke ny. Allerede i 1943 så Lesley White energi som en slags konceptuel nøgle til at forstå alt om menneskets liv, kultur og historie, hvor „kulturel udvikling er direkte knyttet med mængden af energi pr. indbygger pr. år, der udnyttes og sættes i arbejde“ (Lesley 1943, 338). Whites evolutionære skema blev hurtigt lagt i graven, men på trods af nogle mærkbare pauser er den antropologiske optagethed af energi aldrig forsvundet helt og synes i lyset af stadig stigende CO₂-koncentrationer i atmosfæren mere relevant end nogensinde. Energiantropologiens seneste genkomst har typisk fulgt én af to tråde, som begge kan siges at være drevet af klimaforandringer og en forestående afslutning på, hvad vi kan kalde olieæraen. Den ene tråd observerer, hvordan et stigende energiforbrug transformerer planetens økologi på dybt foruroligende måder, og undersøger disse kræfter, og hvad de udretter, grundigere. Det har foranlediget neologismer som energopolitics og energopower, som begge forsøger at gribe om det forhold, at vor tids magt ofte udøves „over (og gennem) energi“ (Boyer 2011, 5). Her videreføres det langvarige antropologiske projekt med at tilbyde fint marmorerede og lokalt forankrede kritikker af statens og kapitalens magt – og deres sammenfiltrering (se fx Boyer og Howe 2019; Mitchell 2011). Den anden tråd rummer ofte en mere eller mindre eksplicit advokeren for omstillinger til mindre kulstofintensive fremtider i et udtryk for, hvad Thomas Csordas (2013) måske ville kalde antropologiens egen moralitet.

Begge tråde udgør afgørende bidrag til samfundsvidenskaberne, men risikerer dog også at overskygge eller fordreje, hvad vores samtalepartnere selv måtte tænke om energi i deres nutid og fremtid. Af denne grund lader dette temanummer sig også inspirere af blandt andet, hvad Jessica Smith og Mette High (2017) kalder energietik; et begreb, der søger at anerkende de mange dilemmaer, der opstår i forbindelse med energiforbrug og -produktion, også fra vedvarende kilder. Dette begreb hjælper os med analytisk at forholde os til, at vores samtalepartnere ikke nødvendigvis deler vores syn på, hvordan verden kan eller bør være, hvilken slags samfund vi skal forfølge.

I dette temanummer inviterer vi bidrag, der undersøger forskellige perspektiver på kulturelle, sociale og miljømæssige betydninger og konsekvenser af energiforbrug og -produktion – hvad enten energien er i fossil eller vedvarende form. Vi modtager bidrag, der undersøger energiens geopolitiske betydning, hvordan nye områder opstår eller forfalder med udbygningen eller nedrivningen af energiinfrastruktur og -industrier, forestillinger om fremtidens energi, samt hvilke konsekvenser det har for regioner, individer, lokalsamfund og naturområder. Vi er også interesserede i at undersøge energipraksisser i hjemmet, herunder fraværet af energi – hvad enten det er på grund af manglende eller ødelagt infrastruktur, manglende midler til at erhverve sig energi eller pludselige eller planlagte blackouts.

Forslag til artikler (abstract maks. 300 ord) og andre bidrag (fx enqueter og positioner) sendes til tidsskrift.antropologi@anthro.ku.dk senest den 20. marts 2025.